

Note **07** Pensjonskostnader

Regnskapsprinsipp

Konsernet har ulike landspesifikke pensjonsordninger for ansatte. Ordningene innregnes etter IAS 19 og omfatter både ytelsesbaserte og innskuddsbaserte pensjonsordninger. De fleste norske selskaper i konsernet er med i den norske AFP-ordningen (avtalefestet pensjon). I samsvar med Finansdepartementets konklusjon om at disse ordningene ikke medfølger plikt til balanseføring, kostnadsføres pensjonspremiene løpende.

Ytelsesordning

Ytelsesbaserte pensjonsordninger vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Konsernets fonderte ytelsesbaserte pensjonsordninger ble i 2016 avvirket. Gjenværende usikrede ordninger er knyttet til ledende ansatte med lønn over 12G.

Periodens kostnad ved pensjonsopptjening innregnes som personalkostnad. Denne kostnaden inkluderer økning i pensjonsforpliktelsen som følge av opptjening i inneværende år, endringer, avkortning og oppgjør. Virkningen på tidligere opptjente rettigheter som følge av endringer i ordningenes ytelser resultatføres umiddelbart. Netto rentekostnad beregnes ved å benytte diskonteringsrenten på netto pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidler. Denne kostnaden er inkludert i personalkostnad i resultatregnskapet. Estimatendringer, som består av aktuarielle gevinster og tap, samt avkastning på pensjonsmidlene utover resultatført avkastning, innregnes i øvrige resultatelementer som en del av totalresultatet. Estimatavvik blir ikke reklassifisert over resultatet i senere perioder.

Pensjonsforpliktelsen blir beregnet av en uavhengig aktuar som anvender en lineær opptjeningsmetode på bakgrunn av estimater og antagelser, hvorav diskonteringsrenten er den mest vesentlige. Anbefalingene fra Norsk Regnskapsstiftelse legges til grunn. Pensjonsforpliktelsen diskonteres til nåverdi ved bruk av renten på obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). OMF er obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av kredittforetak eid av norske banker og er regulert i egen lov. Konsernet har benyttet OMF i det norske markedet som grunnlag for å fastsette diskonteringsrenten per 31. desember 2016 og 2015.

Innskuddsordning

Norske virksomheter i konsernet er underlagt lov om obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsordningene som tilbys i Norge er i tråd med denne. 1 644 ansatte var medlem av den norske pensjonsordningen per 31. desember 2016 (1 593 per 31. desember 2015). I de svenske virksomhetene er det etablert ulike pensjonsplaner som finansieres gjennom innbetalinger til pensjonsinstitutt eller forvalteradministrerte fond.

Innskuddsordningen ivaretas gjennom privat administrerte forsikringsplaner for pensjon på obligatorisk og avtalemessig basis. Konsernet betaler et årlig tilskudd til den enkelte ansattes kollektive pensjonssparing på 5 % av lønn mellom 1G og 6G, og 8 % av lønn mellom 6G og 12G. Konsernet har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Premie inklusive arbeidsgiveravgift kostnadsføres når de påløper. Forskuddsbetalte innskudd bokføres som en eiendel i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger.

I 2016 besluttet styret i OBOS BBL å avvike konsernets sikrede pensjonsordninger. Disse ble avvirket ved utstedelse av fripoliser. Avviklingseffekten medførte en inntektsføring på 28,2 millioner kroner i konsernets resultatregnskap, klassifisert som en del av personalkostnader.

Øvrig pensjonsforpliktelse på 103,0 millioner kroner er knyttet til usikrede pensjonsavtaler til ledende ansatte for pensjonsgrunnlag ut over 12G.

Hovedforutsetninger benyttet i beregning av netto pensjonsforpliktelse

	2016	2015
Forventet avkastning på pensjonsmidler/diskonteringsrente	2,60 %	2,70 %
Forventet lønnsvekst	2,25 %	2,50 %
Forventet årlig regulering folketrygd grunnbeløp (G)	2,25 %	2,25 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	0,00 %	0,00 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE
Uførhetstabell	KU	KU

Pensjonskostnad

Beløp i tusen kroner	2016	2015
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-17 918	-25 188
Rentekostnader på netto forpliktelse	-3 944	-5 942
Effekter fra avvikling av pensjonsordning	28 198	1 893
Administrasjonskostnader	-293	-680
Arbeidsgiveravgift	1 503	-4 218
Andre effekter	978	-
Pensjonskostnad fra ytelsesordninger	8 524	-34 136
Pensjonskostnader fra innskuddsbaserte ordninger	-76 346	-47 199
Total pensjonskostnad	-67 822	-81 335

Avstemming av eiendeler og gjeld bokført i balansen

Beløp i tusen kroner	2016	2015
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	-	-513 804
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-	459 157
Netto pensjonsforpliktelse/midler forsikret ordning	-	-54 647
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	-103 001	-96 145
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	-103 001	-150 792

Sensitivitetsberegninger

De oppgitte pensjonskostnadene og pensjonsforpliktelsene for ytelsesbaserte pensjonsordninger er basert på forutsetningene som angitt ovenfor. De aktuarielle beregningene er følsomme for endringer i disse forutsetningene. Normalt vil en endring på 1 % i diskonteringsrenten innebære en endring i pensjonsforpliktelsen og pensjonskostnadene (ytelsesbaserte pensjonsordninger) på 20 % og 1 % endring i lønnsjusteringen vil føre til en endring i pensjonsforpliktelsen og pensjonskostnadene (ytelsesbaserte pensjonsordninger) på 10 %.